

03.04. 6 клас   укр.мова   Добровольська В.Е.

Питальні та відносні займенники, їх відмінювання

Мета: ознайомити шестикласників з відносними і питальними займенниками, їхнє значенням, морфологічними ознаками, синтаксичною роллю в реченні; удосконалювати загальнопізнавальні вміння знаходити займенники в реченні; розвивати творчі вміння доцільно використовувати займенники, різні за значенням, у тексті; пропагувати здоровий спосіб життя.

Завдання уроку

- як розрізняти
- де використовувати
- як відмінювати
- яку роль виконують у реченні

—

Питальні

хто?

що?

який?

чий?

скільки?

котрий?

Відносні

хто

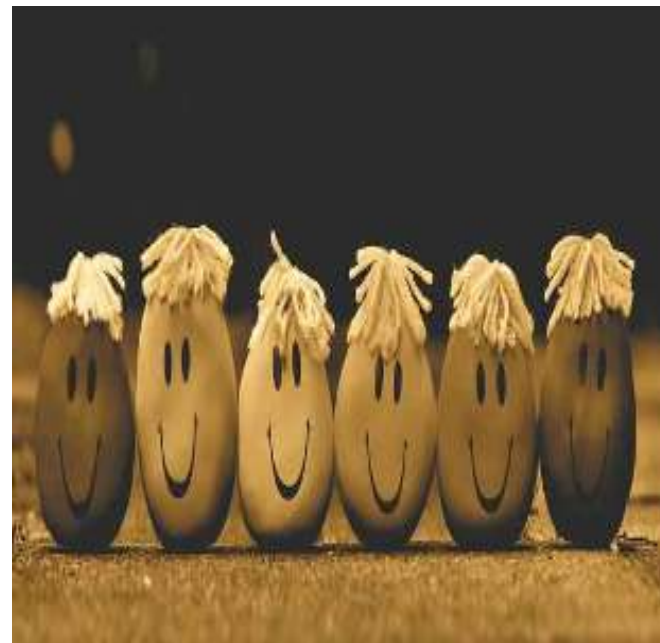
що

який

чий

скільки

котрий

Питальні

для оформлення
запитання

про особу,

предмет,

ознаку,

приналежність,

кількість,

порядок при лічбі

За допомогою питальних займенників
будують питальні речення.

Хто кине тінь на ясне сонце?

Чиє це море нас вітало?

Ти що це надумав?!

Скільки років ще чекати?

Відносні

вживаються для зв'язку частин складного речення

Учитель запитав,
які професії у нашій
родині спадкоємні.

Вона так гарно намалювала сімейку грибів-
боровиків, котрі стали в коло на лісовій
галявині .

Той, хто написав цей твір, мав талант.

Не відомо досі, скільки зірок на небі.

А хто грає, того знають і дякують люде.

Побачите, які будуть жнива.

Зверніть увагу!

що – відносний займенник

*І явір вироста отой, **що**
вдвох садили ми з тобою
(А. Малишко).*

*Дивлюсь у сумні очі
осіннього неба, **що** грає.*

що – сполучник

*І знали ми, **що** слави
нам не буде. (І.Франко)*

*Він нагадав, що буде
брати участь у
змаганнях.*

Н.в	хто	що	який	чий	чия	чиє	чиї	скільки
Р.в.	кого	чого	??	чийого	чиєї	чийого		скільких
Д.в.	кому	чому	якому		чийій	чийому	чиїм	скільким
Зн.в.	кого		який		чию	чиє	чиї	скільки
Ор.в.	ким	чим	яким	чиїм	чиєю	чиїм	чиїми	
М.в.	(на) кому	(на) чому	(на) якому	(на) чийому	(на) чийій	(на) чийому		(на) скільких

ЩО варто запам'ятати?

Займенники хто, що, скільки

змінюються тільки за відмінками.

Займенники який, чий, котрий **змінюються**
за відмінками, числами і родами (в однині).

Дослідження-реконструювання

? Подані прості речення перебудувати у складні, уникаючи невмотивованого повтору однакових слів. Дослідити, що виступає засобом зв'язку простих речень у складному.

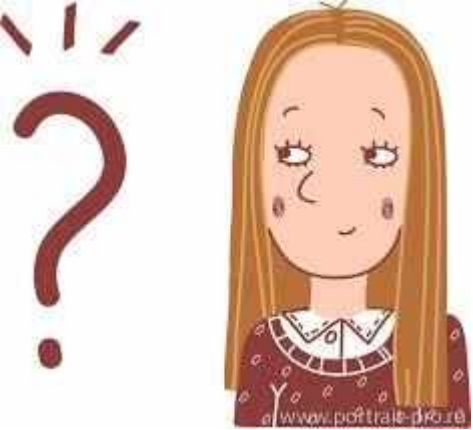
1) На збори прийшов класний керівник. Класний керівник сів біля вікна й уважно спостерігав за дітьми. 2) Класний керівник поділився цікавою інформацією. В інформації йшлося про надзвичайну подію. 3) У цій події випадково опинився учень нашої школи. З учня потім зробили героя. 4) Повертаючись зі школи, хлопці затримувалися на майдані. Від майдану розходилися три дороги. 5) Торік у нас організувався технічний гурток. Цей гурток працював на базі шкільної майстерні (За О. Троценком).

Дослідження-відновлення

? Записати прислів'я, уставляючи потрібні за змістом відносні займенники. Визначити їх синтаксичну функцію. Назвати відмінки займенників.

1) Думай, ... робити, а роби те, ... надумав. 2) ... закінчує вчитися, той перестає жити. 3) Розумний знає, ... й немає. 4) Не той багатий, ... багато прожив, а той, ... багато діла зробив. 5) ... людина не жила б, усього не виживе. 6) Не той кмітливий, ... водять. 7) ... розумніша голова, тим легше рукам. 8) ... знаєш, за плечима не носиш. 9) ... закінчує вчитися, той перестає жити (*Нар. творчість*).

? З'ясувати вид речень за будовою. Зробити висновок про роль відносних займенників у мовленні.

Домашнє завдання

Спишіть речення, ставлячи подані в дужках займенники у потрібному відмінку, зазначте його. Підкресліть питальні та відносні займенники згідно синтаксичної ролі, яку виконують

1. Згадай, до (яка) країни нас погойдує степ-корабель (В. Марсюк).
2. Про (хто) згадає цей воїн у найтяжчі хвилини бою? (С. Склярвнко).
3. Мати вже й не знала, (хто) дякувати (М. Стельмах).
4. (Які) словами передати свій біль і відчай? (О. Гончар).
5. Уже й не згадаю, (який) вітром занесло мене в ті краї (Є. Гуцало).
6. Гляньте, (скільки) відтінками виблискує ця росинка вранці (В. Сухомлинський).